

SCENARIUSZ 9 z 10

PODRÓŻ PO ŚWIECIE WARTOŚCI

PERU

Zaangażowanie

KARTA SCENARIUSZA

CEL GŁÓWNY

Zwrócenie uwagi uczniów na znaczenie zaangażowania.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- definiuje zaangażowanie jako wartość;
- rozumie, że kiedy zauważy problem, może szukać rozwiązań;
- wie, że ma wpływ na otaczającą rzeczywistość, choć w ograniczonym zakresie;
- rozumie, że kiedy mu na czymś zależy, powinien pomyśleć o tym, jak to osiągnąć i co może zrobić;
- wie, że może prosić dorosłych o wsparcie w rozwiązywaniu problemów, które są dla niego ważne.

REALIZOWANE PUNKTY PODSTAWY PROGRAMOWEJ

I. 1.1), 1.2), 1.3), 1.5); 2.2), 2.3), 2.7)

III. 1.4), 1.9), 1.10)

IV. 1.5); 3.3)

VI. 1.1)

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- [list od Milagros z Peru](#) (do wydrukowania w 1 egz.);
- [zdjęcia z Peru](#) (do wydrukowania w wersji kolorowej w formacie A4);
- [fragment serialu dokumentalnego „Efekt Domina” – „Dzieci na ratunek”](#);
- duża mapa świata lub globus;
- koperta formatu A4;
- komputer, ekran i głośniki do prezentacji fragmentu filmu;
- karteczki samoprzylepne.

PRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ

Przed zajęciami wydrukuj list od Milagros oraz zdjęcia z Peru i włóż je do koperty zaadresowanej do uczniów.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

WYRUSZAMY W PODRÓŻ – ROZPOCZĘCIE ZAJĘĆ

Powitaj uczniów, zaproś ich do przygotowania teczek-walizek i wyruszenia w drogę. Niech swobodnie poruszają się po sali w dowolnym tempie.

Poproś, by usiedli i zapytaj.

- Czy pamiętacie, jaki jest cel naszej wspólnej podróży?
- Kogo już odwiedziliśmy w trakcie podróży?
- Co według odwiedzonych przez nas dzieci było najważniejsze?

Wprowadź temat zajęć.

- Dzisiaj pozostaniemy w Ameryce Południowej i odwiedzimy dziewczynkę, która mieszka w Peru. Właśnie tu dotarliśmy!

Wskaż na mapie lub globusie Peru i oznacz je. Poproś, by uczniowie oznaczyć to państwo na mapach, które mają w swoich teczkach-walizkach.

- Na północy Peru znajduje się dżungla. Leży w niej liczące ponad 400 tysięcy mieszkańców Iquitos. Jest ono największym na świecie miastem, do którego nie prowadzi żadna droga lądowa. Dostać się tam można jedynie samolotem lub łodzią. Milagros, która nas do siebie zaprosiła, mieszka w najbardziej niebezpiecznej części Iquitos, dzielnicy Belén. Jest ona przez prawie pół roku zalana wodami dorzecza Amazonki, więc domy stoją po prostu w wodzie. Zobaczycie je zaraz na zdjęciach załączonych przez Milagros do listu, który do was napisała. Samo zanurzenie części domu w wodzie nie jest tak dużym problemem, ale to, że małe dzieci mogą wpaść do zanieczyszczonej wody, wychodząc z domu, sprawia duże zagrożenie, gdyż mogą się utopić i są narażone na choroby wywoływane przez bakterie znajdujące się w wodzie. Jak myślicie, czy warunki, w których żyje wasza rówieśniczka, mają wpływ na to, co jest dla niej ważne w życiu? Zapraszam was do posłuchania, czym Milagros chciałaby się z wami podzielić w liście.

CZYM JEST ZAANGAŻOWANIE? – ZAPOZNANIE SIĘ Z TREŚCIĄ LISTU Z PERU

Wymij list od Milagros z koperty i odczytaj.

Cześć!

”

Jestem Milagros. Mam 9 lat i mieszkam w Peru, w środku dżungli w mieście Iquitos. Mój dom znajduje się w dzielnicy Belén, gdzie są same budynki osadzone na palach albo pływające. Czy potraficie to sobie wyobrazić? Nie? Tak myślałam, więc przygotowałam dla Was kilka zdjęć, żebyście mogli zobaczyć, jak mieszkamy.

”

Przerwij czytanie listu i pokaż uczniom zdjęcia.

Powrót do odczytywania listu.

Jak widzicie, nasze domy mają drabiny i barierki lub osłony, ale zapewne wiecie, że małe dzieci są bardzo ruchliwe i sprytne: żadna barierka ich nie powstrzyma, kiedy chcą coś zrobić! Było więc w mojej okolicy kilka takich sytuacji, że kilkuletnie dzieci wpadały do wody i nikt nie zdążył ich uratować. To było dla nas wszystkich wstrząsające i bardzo smutne.

Chodzę po lekcjach do takiej świetlicy, w której zajęcia prowadzą bardzo pomysłowi ludzie. I to oni pokazali nam, że my też możemy pomóc rozwiązać problem tonących dzieci!

Przygotowałam dla Was krótki film, w którym współzałożycielka naszej świetlicy, pani Esther, opowiada o tym, co razem zrobiliśmy i jak do tego doszło. Zobaczcie.

Odtwórz przygotowany fragment filmu. Powrót do odczytywania listu.

Chciałam napisać Wam o tym, że dla mnie zaangażowanie w działanie jest bardzo ważne. A wszystko zaczęło się od tego, że ktoś zapytał nas, co chcielibyśmy zmienić w naszym życiu i wysłuchał uważnie naszych pomysłów. Bo wiecie, to, że jesteśmy dziećmi, wcale nie oznacza, że nic nie możemy zrobić z ważnymi problemami. Nasze pomysły się liczą! Czasami widzimy rozwiązania, których dorośli nie dostrzegają. W dodatku kiedy jest nas więcej, możemy wymieniać się pomysłami, naszymi doświadczeniami, a słuchając innych wpadamy na nowe pomysły – to się nazywa inspiracja!

Dzięki temu, że każdy z nas umie trochę co innego, ma inne mocne strony, kiedy opracowujemy plan działania, jesteśmy dużo mądrzejsi i skuteczniejsi jako grupa. Możemy to wykorzystać, aby lepiej działać. A czasem dzięki naszemu osobistemu zaangażowaniu (bo w końcu zależy nam na rozwiązaniu problemu wpadających do wody dzieci!), więcej osób jest gotowych nam pomóc i wesprzeć nasze działania. My wiedzieliśmy, że policjanci dużo lepiej znają się na akcjach ratunkowych w wodzie niż my, więc poprosiliśmy ich, żeby podzielili się swoją wiedzą z nami i nauczyli nas tego, co jesteśmy w stanie sami zrobić. Kiedy oni zobaczyli, jak bardzo nam na tym zależy i że jesteśmy w to działanie zaangażowani, od razu zdecydowali się nam pomóc!

Dzięki temu wszyscy jesteśmy bezpieczniejsi.

Nie będę Was przekonywać na siłę, ale sami też o tym pomyślcie: nie warto czekać z założonymi rękami, aż ktoś coś zrobi, aż ktoś zauważy, że coś jest dla nas ważne. Trzeba brać sprawy we własne ręce i szukać sojuszników!

Mam nadzieję, że kiedy wrócicie już z tej podróży do domów, spojrzycie na niektóre Wasze codzienne problemy inaczej i zaczniecie szukać rozwiązań ze swoimi przyjaciółmi. Zobaczycie, ile możecie zdziałać!

Pozdrowienia
Milagros

LIST Z PERU – ROZMOWA

Zaproś uczniów do rozmowy. Możesz zapytać:

- Co Milagros uważa za największą wartość? Czy też uważacie, że to ważne?
- Na czym polega zaangażowanie? O czym napisała Milagros, a co wy wiecie na ten temat z własnych doświadczeń?

W czasie rozmowy postaraj się zwrócić uwagę uczniów na to, że dzieci z Peru nie podjęły się od razu ratowania najmłodszych, tylko najpierw we współpracy z dorosłymi uczyły się, jak dbać o bezpieczeństwo swoje i osób, które potrzebują pomocy. Uczul uczniów na zasadę, że nie należy podejmować natychmiastowych akcji, jeśli mogą zagrozić bezpieczeństwu kogokolwiek.

MY TEŻ MAMY WPŁYW! – PRACA W GRUPACH, WYBÓR ZAGADNIENIA

*Aktywność jest wprowadzeniem do ustalenia celu wspólnego działania, który następnie możesz wykorzystać, aby zaangażować uczniów w pracę metodą projektu i umożliwić im w ten sposób realne wprowadzenie zmiany, na której im zależy. W czasie wyboru problemów i dyskusji o pomysłach na ich rozwiązanie możesz nakierować uczniów na rozwiązania, o których wiesz, że możesz je zrealizować w czasie, jaki masz do dyspozycji. Ważne jest jednak, aby ostatecznie to była decyzja uczniów. Twoją rolą będzie tak pokierować planami i działaniami, abyście mogli zrealizować chociaż podstawową wersję projektu.

Odwołując się do słów z listu Milagros (*To, że jesteśmy dziećmi, wcale nie oznacza, że nic nie możemy zrobić z ważnymi problemami. Nasze pomysły się liczą!*), zapowiedz uczniom, że kiedy zakończycie waszą podróż po świecie wartości i wróćcie do zwykłego trybu zajęć, zaproponujecie im podjęcie działań, które pomogą im zrobić coś, na czym im zależy, zmierzyć się z jakimś problemem, który jest dla nich ważny.

Podziel uczniów na 4–5-osobowe grupy. Poproś, aby najpierw sami w myślach, a następnie w grupach zastanowili się, co im doskwiera, jakie problemy na co dzień zauważają w swoim otoczeniu, w sąsiedztwie.

- Jaki problem zauważacie, który można by było rozwiązać, działając wspólnie całą klasą?

Zadaj też pytanie pomocnicze:

- Co w waszym otoczeniu stanowi problem, którego rozwiązanie przyniosłoby korzyści także innym?
- Czy ten problem jest ważny tylko dla was, czy pozostałym uczniom też mogłoby zależeć na jego rozwiązaniu?

Po wyznaczonym czasie każda grupa podaje listę problemów, które chciałyby rozwiązać. Spisz na tablicy propozycje uczniów. Jeśli problemy się powtarzają w różnych grupach, podkreśl te już zapisane dodatkową linią.

Rozdaj uczniom po jednej karteczce samoprzylepnej. Niech przykleją ją obok problemu, który jest dla nich najważniejszy z wymienionych. Jeśli kilka problemów ma podobną liczbę głosów, zaproponuj, aby uczniowie, którzy wskazali wcześniej inny problem, wybrany przez mniejszą liczbę osób, przyklepili swoją karteczkę do któregoś z tych, które mają najwięcej głosów. Odczytaj nazwę problemu wskazanego ostatecznie jako najważniejszy dla większości uczniów.

WYBÓR DZIAŁANIA, KTÓRE MOŻEMY PODJĄĆ – DYSKUSJA

Zachęć uczniów do dyskusji, jak można by było przeciwdziałać wskazanemu problemowi. Zaproś ich do przedstawiania własnych propozycji, rozważania plusów i minusów zgłoszonych pomysłów. Zwracaj uwagę na sposób komunikacji między uczniami, tak by nie krytykowali pomysłów, tylko skupiali się na rzeczowych argumentach.

Podsumowując dyskusję, zapisz na tablicy kilka propozycji rozwiązań problemu, co do których uczniowie w większości się zgodzili.

Przeprowadź głosowanie, nad którym rozwiązaniem będziecie dalej pracować.

Podsumowując, zwróć uwagę uczniów, że czasami bywa również tak, że zaangażowanie więcej niż jednej osoby wymaga znalezienia kompromisu i skupienia się na tym, by określić takie warunki współpracy, aby każdy mógł w jej ramach realizować coś, na czym mu zależy.

Zapowiedz uczniom, kiedy planujesz rozpoczęcie pracy nad wybranym wspólnie działaniem.

Przykładowe propozycje działań:

PROBLEM	PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA
zanieczyszczenie powietrza	założenie własnego ogródka klasowego przygotowanie miniogródka w sali lekcyjnej z roślinami oczyszczającymi powietrze awkcja informacyjna o smogu i kampania promująca noszenie maseczek antysmogowych
brak czasu na zabawę (za dużo czasu poświęcanego na naukę po szkole)	opracowanie zabaw, które pozwalają poszerzać wiedzę o tym, czego trzeba się nauczyć
choroba ucznia z naszej szkoły	zorganizowanie zbiórki na koszty leczenia i rehabilitacji ustalenie regularnych odwiedzin pomoc w przygotowywaniu się do szkoły pożyczanie notatek, zeszytów
przepełnione i niedoposażone schroniska dla zwierząt	zbiórka karmy dla zwierząt kampania promująca adopcję zwierząt ze schroniska odwiedziny w schronisku, spacer, zabawy ze zwierzętami budowanie bud, szycie poduch i ociepleń do budy

CHYM JEST ZAANGAŻOWANIE? – TWORZENIE DEFINICJI

Poproś uczniów, aby wykorzystując to, co ustalili w trakcie zajęć, własnymi słowami opowiedzieli, czym jest zaangażowanie. Po ustaleniu klasowej definicji, zapisz ją na osobnej kartce i przyczep obok kartek z poprzednich zajęć.

CO ZABIERAMY Z DZISIEJSZEJ PODRÓŻY? – PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Podsumuj zajęcia, odwołując się do dzisiejszego doświadczenia uczniów z wyborem problemu, którym chcą się zająć, oraz działania, które mogą podjąć. Powiedz im, że w ten sposób doświadczyli już, czym jest zaangażowanie. Podkreśl, że zaangażowanie świadczy o tym, jak wielką wagę przykładają do danej sprawy.

PO ZAJĘCIACH – INFORMACJA DLA RODZICÓW I OPIEKUNÓW

Po zakończeniu zajęć przekaz rodzicom lub opiekunom dzieci przygotowaną specjalnie dla nich informację, która umożliwi im kontynuację pracy, którą dzisiaj wykonałaś/wykonałeś z grupą. Znajdziesz ją [tutaj](#).